

vulkancic.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
THE NUTCRACKER AND OTHER STORIES
by Emma Adams

First published in the UK by Scholastic Ltd, 2018

Text copyright © Emma Adams, 2018

Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02758-7

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Ema
Adams

KRČKO
ORAŠČIĆ
i
DRUGE PRIČE

Prevela
Branislava Maoduš

 vulkančić

Beograd, 2019.

Mojoj mami,

*Hvala ti što me nikada nisi terala da nosim
ružičastu boju, i hvala ti što si mi dozvoljavala da
budem baš onakva kakva sam želela da budem.
Pomogla si čudnoj maloj devojčici da izraste u
veoma srećnu (i dalje veoma čudnu) ženu.*

Sadržaj

Labudovo jezero 11

Kopelija 27

Uspavana lepotica 39

Žizela 49

Vragolanka 69

Krcko Grašćić i Kralj Miševa 79

Uvod

Balet je nastao u Italiji, u petnaestom veku, kada su plesovi i balovi pod maskama postali popularni na dvorovima italijanske renesanse. Kasnije, kada se 1533. italijanska Katarina Mediči udala za francuskog kralja Anrija II, italijanski ples ušao je na francuski dvor. Od tada su i Francuska i Rusija razvile svoj stil baleta, ali je do 1850. godine Rusija naročito izgradila reputaciju kreativnog predvodnika u baletu tog doba. S vremenom, pojavile su se različite stilске varijacije i razvijani su različiti stilovi baleta, uključujući klasični, romantični, neoklasični i moderni. Ruska primabalerina Ana Pavlovna, osnivač Plesnog pozorišta Harlema, Amerikanac Artur Mičel, primabalerina i koreograf Natalija

Makarova i litvanski i američki plesač, koreograf i glumac Mihail Nikolajevič Barišnjikov samo su neki od plesača koji su postali popularni u svetu baleta u dvadeset prvom veku.

Labudovo jezero

Balet *Labudovo jezero* komponovao je Petar Iljič Čajkovski i najverovatnije je nadahnut ruskim i nemačkim narodnim pričama kao što su *Bela patka* i *Ukradeni veo*. Nema dokaza koji bi ukazali na to ko je napisao originalni libreto. Neki veruju da je to bio plodni čehoslovački koreograf Julijus Rajzinger, dok drugi kažu da je to bio ruski dramaturg Vladimir Petrovič Begičev. Ma ko da je napisao prvobitni libreto, balet je premijerno izveden u Boljšom teatru u Moskvi 20. februara 1877. godine, ali

nije dobro prihvaćen. Međutim, izdržao je sud vremena i sada je jedan od najpopularnijih baleta.

Na blistavoj sunčevoj svetlosti, jednog predivnog toplog letnjeg dana, vazduh je prštao od uzbuđenja. Bio je rođendan njegovog kraljevskog veličanstva princa Zigfrida i te večeri trebalo je da bude priređena velika proslava da se ovaj događaj obeleži. Kraljevske sluge veselo su kačile girlande cveća u dvorištu palate, razgovarale i smejale se. O, vladalo je veliko uzbuđenje!

Kako je dan prolazio, veselje se nastavljalo; konačno je počeo da pada mrak i sve je bilo spremno za zabavu.

Kada je princ Zigfrid ušao u dvorište, sa svih strana dočekali su ga radosni poklici. Mnogo ljudi doputovalo je izdaleka da bi prisustvovalo proslavi njegovog punoletstva i oni su sada bili

okupljeni u palati. U središtu ove mase stajao je princ Zigfrid i bio je silno srećan. Naposletku, bio je njegov imendan, i kao što možete pretpostaviti, uživao je u svim povlasticama kojima je jedan mladi princ mogao da se nada. Princ je navikao da bude slobodan i bez obaveza pa je ostao zatečen kada je majka, tokom zabave, došla da razgovara sa njim o nečemu veoma posebnom.

„Dragi moj sine“, rekla je, „sada si punoletan, i verovatno znaš šta to znači.“ Naravno, princ je znao na šta njegova majka misli, ali nije očekivao da razgovaraju o tome na ovakvom događaju.

„Majko, molim te“, uzdahnuo je i iznenada osetio veliki umor. „Moramo li sada o tome da razgovaramo?“ Ali njegova majka bila je uporna. Postao je punoletan, ponovila je, i mora da pronađe ženu. To je bila njegova dužnost prema otadžbini.

Kao mladić – i pri tom kraljevskog roda – princ Zigfrid navikao je da radi baš ono što mu je po volji, pa je za njega ovaj razgovor sa majkom predstavljao pravi šok. *Ali tek mi je dvadeset prva*, pomislio je, *a treba da se ženim?* Iznenada mu se odgovornost njegovog položaja učinila vrlo stvarnom. Da bi izbegao majku, ili možda da bi skrenuo sebi pažnju sa onoga što je upravo otkrio, princ Zigfrid okupio je svoje najbliže prijatelje i krenuo u lov. Naoružani lukovima i strelama, krenuli su prema šumi dok je padao mrak.

Princ je usput primetio jato labudova kako leti iznad njihovih glava, dostojanstveno i u divnoj formaciji. „Šta mislite?“, upitao je prijatelje. „Da ulovim labuda predvodnika?“ Kako su leteli brzo, labudovi su već dobro odmakli od lovačke družine, pa je princ Zigfrid uz silan napor pokušao da ih sustigne. Uleteo je u šumu

trčeći u pravcu u kom je pretpostavljao da labudovi lete. Gledao je kroz drveće i nastavio da prati labudove, dok se iznenada nije učinilo da su nestali. Ne želeći da doživi poraz, princ je nastavio i nakon trenutka našao se na prelepoj čistini. Svetlost je sijala kroz krošnje drveća iznad njega i svetlucala na vodi velikog jezera ispred kog je stajao. Bilo je nečega u vazduhu – nečeg što je reklo princu da je ovo neobično mesto. Ova čistina, i sve na njoj, činila mu se... magičnom. *Da li je jezero začarano?*, pitao se dok ga je obilazio. Uskoro će to otkriti, jer je ispred sebe ugledao labudove. Bilo ih je sedam i bili su zaista najlepši primerci na koje je naišao. Sada, umesto da podigne luk, princ je osetio olakšanje što mu se nije pružila prilika da to učini ranije. Izdaleka nije mogao da vidi kako su veličanstvena i impresivna ova stvorenja, ali

sada, kada se našao pred njima, nije imao želju da ugrozi njihove živote.

Labudovi, osetivši da im princ više ne želi zlo, doplivali su do njega i on je sa iznenađenjem primetio da najlepší labud – onaj koji je predvodio ostale – nosi krunu. „Kako je to neobično“, rekao je princ Zigfrid naglas jer je bio sasvim zbunjen.

Bio je svestan da se sve više smrkava, ali je on i dalje stajao i posmatrao labudove kako polako klize po svetlucavoj vodi. Sve manje svetlosti probijalo se kroz drveće iznad njih. Ipak, jezero je nekako izgledalo osvetljeno, kao da nekakva svetlost sija iz njega. Kada je noć konačno pala, princ Zigfrid uhvatio je sebe kako, iz nepoznatog razloga, zadržava dah. Kao da je čekao da se nešto desi, takav je mir vladao oko njega. I nije prošlo dugo, a nešto se zaista desilo: dok je princ posmatrao labudove, video je kako

se njihov predvodnik odvoja od ostalih i pliva prema obali jezera. Opčinjen, princ je nastavio da ga posmatra i bio je zapanjen kada je video da se labud, nakon što je prišao obali i počeo da izlazi iz vode, preobrazio u lepu mladu damu.

Princ Zigfrid nije osećao strah, iako je bio svestan da bi možda trebalo da ga oseća, jer nije poznavao ženu koja je stajala pred njim, a lako je mogla biti i veštica. Prigušenim glasom, to ju je i upitao. Ona mu se nasmešila, ali njen je osmeh bio tužan.

„Nisam ja veštica“, rekla je. „Da jesam, možda ne bih bila i sama ovako začarana. Ja sam Odeta i princeza sam. Čarobnjak po imenu Rotbart – istinski zao čovek – zaprosio me je. Kada sam ga odbila, jer ga nisam volela, on je prokleo mene i moje dvorske dame i osudio nas na život kakav sada vodimo. Kada je sunce na nebu“, nastavila

je, „mi smo labudovi. Ali kada padne noć, vraća nam se naše ljudsko obličje.“

Princ Zigfrid bio je do suza ganut ovim rečima princeze Odete i pozeleo je da nešto učini. „Može li se čarolija razbiti?“, upitao je, gledajući je u oči.

„Samo ako se čovek čista srca zakune da će me voleti i da me neće izdati“, rekla je princeza. Njene su oči rekle princu da je izgubila svaku nadu da će se to desiti, ali dok ju je gledao kako stoji tamo na mekom sjaju mesečine i titravoj svetlosti koja je dopirala iz jezera, princ Zigfrid je u srcu znao šta želi da uradi.

„Ja ću biti taj čovek“, saopštio je odlučno. „Zaklinjem ti se na ljubav i neću te izdati, Odeta.“ Nakon ovoga Zigfrid i Odeta su se zagrlili i izgledalo je kao da to nije njihov prvi sastanak – činilo se kao da se već poznaju. Njihov zagrljaj pretvorio se u prelepi ples, dok su im se ruke

zajedno talasale, a tela preplitala. Zigfrid je ostao do jutra, sve dok sunce nije počelo da se podiže na nebu, ponovo osuđujući Odetu da bude labud.

*

Sledeće večeri princ Zigfrid pozvan je u veliku dvoranu. Podigao je kragnu, osećajući nelagodnu jer mu je naloženo da se pojavi u zvaničnoj odori. „Šta li su mi roditelji sada priredili?“, pitao se naglas dok je išao ka kamenom ulazu ispred velike dvorane. Uskoro će saznati.

„Princ Zigfrid!“, objavio je kraljevski glasnik kada su se teška vrata dvorane otvorila da ga propuste, i princ je sa strepnjom u stomaku video da je gozba već uveliko u toku. Ovo je očigledno bilo maslo njegovih roditelja, toliko su bili rešeni da mu pronađu nevestu.

Kako nije želeo da uvredi goste, princ Zigfrid se svim silama trudio da sakrije očigledno